

[illegible]

[ו] התחיל בתיאור מדת גבהו ואחר כך יזכיר ארכו ורחבו. ואוטם, הוא הבנין האטום שבונים בתוך הקרקע יסוד ועליו מעמידים את הכתלים. וכיור, ^{המקור} הוא הפיתוח והחריטה שמפתחים הבנאים בגבס וגם באבנים, והרבה אומרין כיורין וציורין, והכוונה הפיתוחים והציורין. ודלף, שם למים הדולפין מן התקרות, והיה מנהגם בכנינים לעשות לבתים שתי תקרות תקרה על גבי תקרה וביניהן ריחוק מועט נקרא אותו החלל בית דלפא לפי שהוא בעבור הדלף, כדי שאם ידלף הגג העליון יתקבץ המים באותו החלל. ותקרה, שם לקירוי הקורות דוקא, ומעובה, הוא הסיד והאבנים שנותנין מעל הקורות, וכבר פירשנו את זה בסוכה¹². וכולה עורב, פירושו משמיד העורבים, והוא, שהיה מקיף את כל ההיכל על גבי המעקה מארבע הרוחות פח¹³ של ברזל גבוה אמה חד כמו הסיף כדי שלא ירד עוף על ההיכל לפי שנחתכים רגליו באותו הסיף, ולפיכך נקרא כולה עורב, ואף על פי שאין זה צריך ציור הריני מציירו, וזו צורת מה שהזכיר בהלכה זו מגובה ההיכל.

11 פ"א. 12 פ"א מ"ז. 13 בנדפס "בחסק" ואינו ברוד. 14 במה"ק "אלאכיאל" ותוקן

אמה, ואמה (א) טרקסין, ועשרים אמה בית קדשי (ז) הקדשים. כותל ההיכל שש, והתא שש, וכותל התא חמש. מן הצפון לדרום שבעים אמה, כותל מסיבה (ס) חמש, והמסיבה (ס) שלש. וכותל (ז) התא חמש, והתא שש. וכותל (ז) ההיכל שש, ותוכו עשרים אמה. כותל ההיכל שש, והתא שש, וכותל התא חמש. ובית הורדת המים שלש אמות, והכותל חמש אמות. והאולם (ס) עודף עליו חמש עשרה אמה מן הצפון וחמש עשרה אמה מן הדרום, והוא היה נקרא בית החילפות (ט), ששם גונזין את הסכינין (י). וההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו דומה לארי שג' הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד (ישעיה כט א) מה הארי צר מאחוריו ורחב מלפניו, אף ההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו. [ח] כל (ח) העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלושים וחמש. מן המזרח למערב מאה ושמונים ושבע.

אוצר החכמה

(ג) וז, סולם. (ד) וז, קדש. (ה) וז, סנסנה. (ו) וז, והנסנה. (ז) וז, כותל. (ח) וז, סולם. (ט) וז, סולמות. (י) וז, נומים את הסכינים. [ח] (ח) וז, (תחלת פרק חמישי).

הד' אלפרק, פתאמלה תג' הד' אלנץ כלה יבין מן תלך אלצורה. ונץ אלכתאב פי בית ראשון אן כאן טול אלהיכל סתין וערצ'ה עשרין, וכאן קדש הקדשים מנה אלת'לת' מתל אלמשכן וד'לך עשרין ד'ראעא, ואלהיכל ארבעין, ואלחאיט אלפאצל בין אלהיכל וקדש הקדשים והו' אלד'י יתסמי טרקסין כאן פיה פתח ועליה סתארה ואחדה, פוקע להם אלשך פי בית שני פי ג'לט חאיט אלטרקסין הל כאן מן ג'מלה' אלארבעין של היכל פיכון בעד אלסתארה מן כותל מערבי ואחד ועשרין ד'ראעא או כאן מן קדש הקדשים ויכון חרף אלסתארה פי אלת'לת' באלסויה, פלד'לך ג'עלוא ג'לט' אלחאיט כ'ארג' ען מסאחה' אלהיכל וקדש הקדשים ועלקו עליה סתארה מן דאכל'ה וסתארה מן כ'ארג'ה חתי יג'י אלטרקסין בין סתארתין, פיכון בינהמא אמה עלי מא בינא פי כ'אמס כפורים, וכאנת ג'מלתה אעני ג'מלה' אלהיכל מאה על מאה, לכנהם יחרפון פי אלבניאן קליל חתי יכון הכד' צ'יק מן ג'הה אלמערב וכיף מא כ'רג' ללמזרח אתסע עלי שכל אלסד אלד'י מקדמה אעט'ם מן מוכ'רה.

פרק זה, התבונן בו תמצא כל הלשון הזה מתבאר מאותה הצורה. ומבואר ¹⁵ בכתוב בבית ראשון שהיה אורך ההיכל ששים ורחבו עשרים ¹⁶, והיה קדש הקדשים בו השליש כמו המשכן והוא עשרים אמה, וההיכל ארבעים, והכותל המבדיל בין ההיכל וקדש הקדשים והוא הנקרא טרקסין היה בו פתח ועליו פרוכת אחת, והיה להם ספק בבית שני בעובי כותל הטרקסין אם היה מכלל הארבעים של היכל ויהיה אם כן מרחק הפרוכת מכותל מערבי עשרים ואחת אמות או שהיה מקודש הקדשים ויהיה עובי הפרוכת בשליש בדיוק, ולפיכך עשו עובי הכותל מחוץ למדת ההיכל וקדש הקדשים, ותלו עליו פרוכת מבפנים ופרוכת מבחוץ כדי שיהא הטרקסין בין שתי פרוכות, ונמצא ביניהם אמה כמו שבארנו בחמישי דכפורים ¹⁷. והיתה כללותו כלומר כל ההיכל מאה על מאה, אלא שהיו מצדדין את הבנין מעט כדי שיהא כזה צר מפאת מערב ¹⁸ וכל שיוצא למזרח מתרחב כתבנית האריה אשר לפניו רחב יותר מאחוריו.

[ח] כבר קדם בתחלת מסכתא זו שהשער השלישי משערי העזרה שבדרום נקרא שער המים. ונתבאר בגמר יומא ¹⁹ כי מעל השער

"אלאבעאד" ודיוק לשון הוא. ¹⁵ מכאן עד "בחמישי דכפורים" לא היה במה"ק והוסיפו רבינו במהדורה שניה. ¹⁶ מלכים א ו ב. ¹⁷ מ"א. ¹⁸ בנדפס "מעט לצד מערב" ואינו נכון. ¹⁹ דף לא א.